

Vissa lagförslag med anledning av en reformerad arbetsmarknadspolitisk verksamhet, Ds 2021:27

(A2021/01723)

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågors yttrande utgår från regeringens mål att alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen samt från regeringens mål att förbättra villkoren för det civila samhället.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor har inga kommentarer till promemorians förslag, men vill lämna följande synpunkter kring det fortsatta arbetet med reformeringen av den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

3.3.3 Arbetsmarknadspolitiska insatser

MUCF ställer sig positiv till att det reformerade systemet fortsatt ska omfatta en bredd av aktörer som utför arbetsmarknadspolitiska insatser, såsom kommuner och idéburna aktörer. Vidare så står det i promemorian att ”Vissa insatser kan också komma att utföras av exempelvis kommuner inom ramen för samverkanslösningar eller inom ramen för till exempel projekt med finansiering från Europeiska socialfonden.” (s. 31). MUCF önskar uppmärksamma de möjligheter som finns till finansiering för insatser inom ramen för Erasmus+ Ungdom och Europeiska Solidaritetskåren. Programmen ger möjlighet till arbetslivsförberedande erfarenheter och stöd och har visat sig gynnsamma för ungas etableringsprocess. MUCF vill uppmuntra aktörer att bättre nyttja de möjligheter som dessa program ger.

Ungas som står långt ifrån arbetsmarknaden kan ha andra behov jämfört med andra grupper som deltar i arbetsmarknadspolitiska insatser. Det kan exempelvis handla om att stärka ungas självförtroende och motivation och att stötta dem i att bilda sig en uppfattning om egna yrkesmöjligheter och målsättningar. Unga med begränsade möjligheter är en prioriterad målgrupp inom Erasmus+ Ungdom och Europeiska Solidaritetskåren och programmen bygger på icke-formellt lärande. I en studie från MUCF (2020) anger personer som har deltagit i projekt inom ramen för Erasmus+ och Europeiska Solidaritetskåren att projekten bidragit till bland annat

- starkt självförtroende och självkännet

- ökad vilja att utveckla kompetenser och delta i nya utbildningar
- klarare bild av egna yrkesmöjligheter och målsättningar
- ökade chanserna att få arbete.

Därtill har programmen fördelen att det uppmuntrar användandet av det europeiska verktyget *youthpass*. Verktöget kan gynna programdeltagarnas etablering genom att det dels ger deltagarna ett intyg som bevis på deras deltagande, dels är ett självreflekterande verktyg som ska stötta deltagarna i att formulera vilka nya erfarenheter och kunskaper som deltagandet har gett. Verktöget bygger på åtta nyckelkompetenser, antagna genom en rekommendation av EU:s ministerråd, vilka syftar till att stödja rätten till god, inkluderande utbildning och livslångt lärande, inte bara inom det formella skolväsendet.

3.3.2 Likvärdig tillgång till service och insatser i hela landet och

3.3.7 Samverkan med andra myndigheter och aktörer

MUCF håller med om att det är viktigt att Arbetsförmedlingen fortsatt har ett långsiktigt och utvecklingsinriktat förhållningssätt till samverkan med kommunerna. MUCF välkomnar också att det förstärkta samarbetet mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan avseende unga som uppbär aktivitetsersättning finns kvar. MUCF instämmer i vikten av att den reformerade arbetsmarknadspolitiken ger likvärdig tillgång till grundläggande service och arbetsmarknadspolitiska insatser i hela landet. Det finns dock ett behov av att ytterligare förtydliga på vilket sätt likvärdig tillgång i hela landet är tänkt att säkerställas. Detta särskilt mot bakgrund av att MUCF tidigare visat att unga i landsbygder och utsatta områden upplever sina möjligheter att få arbete som sämre jämfört med unga som bor i städer (MUCF 2018).

3.5.5 Ersättning till leverantörer ska ge leverantörer starka incitament att nå resultat och

3.5.6 Systematiskt utvecklings- och förbättringsarbete

I Arbetsförmedlingens uppdrag att fortsätta vidareutveckla ersättningsmodeller vill MUCF betona vikten av att ersättningssystemet utformas på ett sådant sätt att det inte missgynnar personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Detta rör dels utformningen av differentieringen av ersättningar som ska ske utifrån olika spår, dels att ersättningsnivån måste kompensera för att det finns grupper som det tar lång tid att få i varaktig sysselsättning och att ersättningen då kan komma att betalas ut långt fram i tiden eller utebli helt. MUCF anser att Arbetsförmedlingens fortsatta utvecklings- och förbättringsarbete med reformeringen behöver ta särskild hänsyn till de grupper av unga som har svag ställning på arbetsmarknaden, exempelvis unga med funktionsnedsättningar, unga utrikes födda och unga utan fullständig gymnasieutbildning. MUCF vill betona vikten av att möta varje ung person utifrån dess individuella förutsättningar. Därför är det viktigt att ersättningssystemet också tar hänsyn till att ett individuellt anpassat stöd är mer kostsamt jämfört med insatser som är av mer generell karaktär.

MUCF anser också att det är viktigt att ersättningsmodellen beaktar att unga dessutom ofta har kortare arbetslivserfarenhet än andra grupper, vilket kan medföra att de är mer

svårmatchade till arbeten. Detta är särskilt relevant i spåren av covid-19-pandemin som drabbat unga särskilt hårt när många av de branscher som unga arbetar i påverkats negativt av införda restriktioner. Detta medför att en högre andel unga för tillfället saknar den tidiga arbetslivserfarenheten i form av extrajobb, praktik och sommarjobb som är en viktig del för ungas etablering på den svenska arbetsmarknaden.

I detta ärende har generaldirektör Lena Nyberg beslutat. Utredare Emma Neuman har varit föredragande. Senioranalytiker Tiina Ekman har deltagit i den slutliga beredningen av ärendet.

Lena Nyberg
generaldirektör

Emma Neuman
utredare